

Predlog za davanje saglasnosti Opštini Herceg Novi za podizanje spomen-obilježja, postavljanjem spomen-biste, Stevanu Rai kovi u (1928 - 2007), istaknutom književniku, prije isteka zakonskog roka

Odredbama člana 9 st. 2 i 3 Zakona o spomen-obilježjima ("Službeni list Crne Gore", br. 40/08, 40/11 i 02/17), propisano je da se spomen-obilježje istaknutoj ličnosti ne može podići i prije isteka roka od 20 godina od dana kada je lice umrlo. Izuzetno, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore, spomen-obilježje za značajni događaj ili istaknutoj ličnosti može se podići i prije isteka propisanog zakonskog roka.

Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta, s tim u vezi, obratio se predsjednik Opštine Herceg Novi, zahtjevom broj 02-15-633-99/21 od 17.02.2021. godine, za davanje saglasnosti za podizanje spomen-obilježja postavljanjem spomen-biste, Stevanu Rai kovi u (1928 - 2007), istaknutom književniku, prije isteka zakonskog roka.

Ministarstvo je razmotrilo dostavljeni predlog i konstatovalo sljedeće:

Odredbama člana 9 Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja Registra i Centralnog registra spomen-obilježja i sadržaju evidencije objekata bespravno podignutih kao spomen-obilježje ("Službeni list Crne Gore", br. 037/13 od 31.07.2013), propisani su kriterijumi za određivanje vrste spomen-obilježja, te se spomen-obilježja određuju prema načinu podizanja i simboličkom značenju. S tim u vezi, ukazalo je Opštini Herceg Novi da je dostavljeni zahtjev neophodno dopuniti u dijelu obrazloženja razloga za podizanje predmetnog spomen-obilježja, kao i opisa simboličkog značenja, a u odnosu na dostavljenu biografiju, kako bi se nesporno zaključilo da život i djelo istih, ne bi devalvirali simboličko značenje spomen-obilježja. Nakon toga, Opština Herceg Novi dostavila je inovirani predlog koji je ovo ministarstvo pozitivno ocijenilo, odnosno konstatovalo da se predmetno spomen-obilježje može podići i prije isteka zakonskog roka, te sačinilo predlog Vladi Crne Gore na saglasnost, u skladu sa zakonskim propisima.

Imaju u vidu da se podizanjem spomen-obilježja, postavljanjem spomen-biste, Stevanu Rai kovi u, istaknutom književniku, prije isteka zakonskog roka, trajno obilježava njegov značaj i da ne postoji rizik da bi devalviran u narednom periodu, Ministarstvo predlaže Vladi Crne Gore da da saglasnost za podizanje spomen-obilježja, postavljanjem spomen-biste, Stevanu Rai kovi u, istaknutom književniku, prije isteka zakonskog roka.

Naime, Stevan Rai kovi, istaknuti književnik i akademik, rođen je 5. jula 1928. godine. Gimnaziju je učinio u Senti, Kruševcu, Smederevu i Subotici gdje je 1947. godine i maturirao. Studirao je na Filozofskom fakultetu u Beogradu, a već sa 17 godina počeo je da objavljuje pjesme u „Književnosti“, „Mladosti“, „Književnim novinama“ i „Politici“. Prevodio je pjesnike: Anu Ahmatovu, Marinu Cvetajevu, Josifa Brodskog, Borisa Pastenaka, Šekspira, Petrarku. Sabrana djela Stevana Rai kovi objavljena su 1998. godine. Poezija „viteza od soneta i rime“, kako su znalci lijepe umjetnosti nazivali Rai kovi a, objavljena je na ruskom, poljskom, češkom, slovačkom, mađarskom, bugarskom, rusinskom, albanskom i slovenačkom jeziku. Napisao je veliki broj knjiga poezije, proze, poetskih i proznih zapisa, esejskih i memoarskih tekstova, knjiga za djecu, a 2003. objavljuje i autobiografiju „Jedan mogu i život“. Također je boravio u Herceg Novom za koji ga vezuju i neki od najljepših zapisa o ovom gradu. Istorikar, prof. dr Sava Živanov, rekao je da je: „Herceg Novi za Stevana bio grad njegovog drugog doma, 'svoj grad', a ne prosto mjesto za odmor“. Pjesme i eseji o Herceg Novom i Novljanima, postali su dio „Svečanosti o Herceg Novom“. Opština Herceg Novi mu je 1990. dodijelila Oktobarsku

nagradu. Umro je 6. maja 2007. godine u Beogradu. Programom podizanja spomen-obilježja Opština Herceg Novi planira podizanje spomen-obilježja Stevanu Rai kovi u postavljanjem spomen- biste u Herceg Novom, lokacija Topla. Na spomen-bisti će pisati: "Stevan Rai kovi 1928 – 2007 književnik i akademik, Inicijativu za podizanje spomen biste podnijela je Opština Herceg Novi."

Postavljanjem spomen-obilježja piscu Stevanu Rai kovi u trajno i simbolično bi se uvala uspomena na istaknutu ličnost, književnika i akademika koji je svojim stvaralaštvom nesumnjivo unaprijedio književnost i njegovanje pisane kulture, ali i dao snažan doprinos da Herceg Novi bude prepoznat kao grad umjetnika.